

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

підготовки

спеціальності

освітньо-професійна програма

бакалавра

035 Філологія / 014 Середня освіта

Мова і література (німецька). Переклад /

Мова і література (німецька)

ЛУЦЬК – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Психолінгвістика», підготовки першого (бакалаврського) рівня, **галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія»,** освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад» та «014 Середня освіта», освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька)».

Розробник: Тарасюк Інна Василівна, доцент кафедри німецької філології, кандидат психологічних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри **німецької філології**

Протокол № 5 від 24.11.2020 р.

Завідувач кафедри:

(Застровська С. О.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад 014 Середня освіта Мова і література (німецька) БАКАЛАВР	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>90/3</u>		Рік навчання: 3
		Семестр: 6
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції: 16
		Практичні (семінарські) -12
		Самостійна робота: 56 год
	Консультації: 6 год	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання німецька, українська		

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я та по батькові – *Тарасюк Інна Василівна*

Науковий ступінь – *кандидат психологічних наук*

Вчене звання – *доцент*

Посада – *доцент кафедри німецької філології*

Контактна інформація – +380 67 857 47 09; Tarasiuk.Inna@vnu.edu.ua

Дні занять: згідно розкладу <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?fbclid=IwAR0VGO0MAb494WEi7qwwQgwYyh3aOc6TEtS7tKUU8TBsFPWksGHF8aPA7-c>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психолінгвістика» належить до вибіркових дисциплін навчального плану факультету іноземної філології ВНУ імені Лесі Українки та укладена відповідно до ОПП підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія та 014 Середня освіта. Дисципліна спрямована на вивчення та розуміння базових категорій і понять науки психолінгвістика, на вивчення способів комунікації в усній та писемній формі для вирішення завдань міжособистісної та міжкультурної взаємодії.

2. Пререквізити. Для оптимального проходження та складання заліку з «Психолінгвістики» студентам необхідно мати базові знання з німецької мови, психології та мовознавства.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни «Психолінгвістика» є ознайомити студентів з основними поняттями, витоками та становленням психолінгвістики, психолінгвістичними школами, з об'єктом та предметами дослідження, з особливостями психолінгвістичних

концепцій перекладу; навчити аналізувати мовні, мовленнєві явища та тексти з позиції психолінгвістики.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних *завдань*:

- ознайомити студентів з основними напрямками, школами психолінгвістики та їх представниками;
- з'ясувати об'єкт, предмети та методи дослідження у психолінгвістиці;
- визначити особливості психолінгвістичних концепцій усного та писемного перекладу;
- навчити аналізувати мовні, мовленнєві явища та тексти з позиції психолінгвістики;
- проаналізувати механізми формування дитячого мовлення та білінгвізму;
- висвітлити опис організації ментального лексикону та опис невербальних складників комунікації;
- виявити асоціативні типи відношень у проекції на структуру етносвідомості та культури.

4. Результати навчання (компетентності).

Практична мета освітнього компонента «Психолінгвістика» полягає у формуванні у студентів загальних і фахових компетентностей:

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. робота	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Психолінгвістика як наука						
Тема 1. Основні етапи становлення	17	4	2	10	1	СЗ+Д+

і розвитку психолінгвістики. Основні положення психолінгвістичної теорії.						ТНТ
Тема 2. Основи теорії мовленнєвої діяльності	14	2	2	9	1	СЗ+Д+ ТНТ+ МКР
Разом за модулем 1	31	6	4	19	2	20
Змістовий модуль 2. Мова як засіб реалізації мовленнєвої діяльності.						
Тема 3. Система мови і її структурні особливості	14	2	2	9	1	СЗ+Д+ ТНТ
Тема 4. Психолінгвістичний аналіз процесу породження мовлення	14	2	2	9	1	СЗ+Д+ ТНТ+ МКР
Разом за модулем 2	28	4	4	18	2	10
Змістовий модуль 3. Загальна психолінгвістична модель процесу сприймання і розуміння мовленнєвого висловлювання						
Тема 5. Психолінгвістичні закономірності оволодіння мовою і формування мовленнєвої діяльності в онтогенезі.	17	4	2	10	1	СЗ+Д+ ТНТ
Тема 6. Білінгвізм.	14	2	2	9	1	СЗ+Д+ ТНТ+ МКР
Разом за модулем 3	31	6	4	19	2	10
Види підсумкових робіт						40
Інше (залік)						60
Всього годин / Балів	90	16	12	56	6	100

*Форма контролю: СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, ТНТ – тренінг наукових термінів, МКР – модульна контрольна робота, ПМКР – підсумкова модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.
2. Знайти матеріал і опрацювати наступні теми: (див. Тематичний план змістових модулів курсу)
3. Використовувати на лекціях додатковий матеріал, який не давався на лекціях.
4. Систематизувати вивчений матеріал перед заліком.

Самостійна робота включає самостійне опрацювання запропонованих тем.

1. Psycholinguistik. Spracherwerbstypen.
2. Lernerstrategien: Produkt, Prozess und Lernerverhalten.
3. Sprachlicher Transfer und Interferenz. Formeln und Rahmen. System und Variabilität.
4. Der Ausbau des Lexikons. Lexikon und Wortbedeutung.
5. Lauterwerb.
6. Syntax und Kontrosemantik.
7. Textverstehen. Textpräsentation und mentales Modell.
8. Übersetzungsmethoden. Entwicklungsspezifische Strukturen: Fehler.
9. Besonderheiten der Mehrsprachigkeit.
10. Spracherwerb der Kinder.
11. Satzanalyse-system.

Питання на залік:

1. Psycholinguistik: Gestern und Heute. Schulen. Tendenzen und Vertreter.
2. Sprachliche Faktoren beim Spracherwerb.
3. Steuerung durch Eigenschaften von Sprechern.
4. Soziale Faktoren beim Spracherwerb.
5. Linguo-kognitive Fähigkeiten beim Übersetzen.
6. Merkmalsbegriffe in Psycholinguistik und Semantik.
7. Textverstehen und Textpräsentation.
8. Charakteristik von Alltagsbegriffen. Typikalität
9. Die erworbenen Sprach- und Sprechstörungen. Die sekundären Sprachentwicklungsstörungen.
10. Fehler. Versprecher.
11. Selbstkontrolle und Selbstkorrektur.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів: Опрацювання матеріалу для самостійної роботи є обов'язковим компонентом оцінювання, що впливає на нарахування балів за поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) складання підсумкового тесту може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті, а оформлені матеріали можна передати третьою особою.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації при написанні реферату з обраної теми;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедайннів та перескладання: За підсумковий тест студент може отримати максимальний бал 40. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання підсумкового тесту

відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік (максимальний бал 60). Студенти складають залік згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом університету. На залік виноситься захист реферату та представлення мінісловника за обраною лексичною темою.

Якщо студент не склав залік вчасно, то має можливість перескласти його ще двічі (другий раз – викладачеві, третій раз – комісії).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

1. Загнітко А., Михальченко М. Основи психолінгвістики: науковонавчальне видання. Донецьк: ДонДУ, 2008. 233 с.
2. Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острого: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. 168 с.
3. Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Психолінгвістична діагностика. Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008.
4. Калмикова Л. О. Психологія мовлення і психолінгвістика: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Переяслав-Хмельницький : ПереяславХмельницький пед. ін- т, 2008. 325с. 11. Коломійцева О. А. Навчальний посібник до спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. Київ, 1999. 131с.
5. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 208 с.88 с.
6. Навчально-методичні матеріали до курсу "Основи психосемантики та психолінгвістики" / Київський національний лінгвістичний ун-т / О.М. Лозова (уклад.). Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2002. 21с
7. Garrison D. R., Archer W. A transactional perspective on teaching and learning : a framework for adult and higher education. - European Association for Research on Learning and Instruction. - Amsterdam ; New York: Pergamon, 2000.
8. Halpern D.F., Hakel M.D. Applying the science of learning to university teaching and beyond. - San Francisco: Jossey-Bass, 2002.
9. Müller, H. M. (2013): Psycholinguistik – Neurolinguistik. Paderborn: Wilhelm Fink. 2013
10. Poeppel, David/Hickok, Gregory (2004): Introduction: Towards a new functional anatomy of language. Cognition, 92, 1.
11. Rainer Dietrich / Johannes Gerwien (2017): Psycholinguistik: Eine Einführung. 3. Auflage. J.B. Metzler, Stuttgart. Springer-Verlag GmbH Deutschland, 265

12. Rathert, M.: Psycholinguistik (2016): Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Gunther Narr.
13. Weinert S. Beziehungen zwischen Sprach- und Denkentwicklung. In: Grimm H. (Hg.): Sprachentwicklung. – Göttingen u.a., 2000. – S. 311–361.
14. Weissenborn, Jürgen (2003) : Untersuchungen zum frühkindlichen Spracherwerb. In: U. De Langen-Müller/C. Iven/V. Maihack (Hg.): Früh genug, zu früh, zu spät? Modelle und Methoden zur Diagnostik und Therapie sprachlicher Entwicklungsstörungen von 0 bis 4 Jahren. Moers: Deutscher Bundesverband der Sprachheilpädagogen
15. Weissenborn, Jürgen (2005): Sprachentwicklung und Sprachförderung in den ersten drei Lebensjahren. Kinderkrankenschwester, 423.